

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie-i-identyfikacje/upamietnianie-walk-i-meczenstw/dekomunizacja/zmiany-nazw-ulic/nazwy-ulic/nazwy-do-zmiany/40118,ul-Soldka-Stanislawa.html>
03.03.2026, 11:22

ul. Sołdka Stanisława

15.05.2017

W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa ul. Stanisława Sołdka powinna zostać zmieniona jako wypełniająca normę art. 1 Ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. RP z 2016 r. poz. 744).

Sołdek Stanisław (1916-1970) – działacz komunistyczny, członek władz wojewódzkich PZPR w Gdańsku, inżynier budownictwa okrętowego, w komunistycznej propagandzie nagłościony jako wzór stoczniowego przodownika pracy.

Stanisław Sołdek urodził się 12 kwietnia 1916 r. w Oleksowie w pow. kozienickim. Po ukończeniu Doksztalcającej Szkoły Zawodowej Magistratu w Nowym Dworze koło Modlina odbył praktykę w modlińskiej Stoczni Rzeczej. Następnie wyjechał do Warszawy, gdzie ukończył kurs spawaczy i podjął pracę w fabryce „Perkun”. Uczęszczał na wykłady Towarzystwa Uniwersytetów Robotniczych. Podczas okupacji wykonywał różne zajęcia, był cieślą, ślusarzem, spawaczem, monterem kadłubowym.

W czasie okupacji niemieckiej od stycznia 1940 r. pracował w Płockiej Stoczni Rzeczej w Radziwiu.

W 1946 r. wstąpił do komunistycznej Polskiej Partii Robotniczej. W lutym 1946 r. przeniósł się do Gdańska, gdzie pracował w Stoczni Gdańskiej kolejno jako traser i mistrz traserski. Był współinicjatorem propagandowego wyścigu pracy w przemyśle stoczniowym, wzorowanego na kampaniach propagandowych organizowanych przez partię bolszewicką w ZSRR.

W bolszewickiej Rosji tzw. ruch współzawodnictwa pracy został zapoczątkowany w 1919 r., najpierw w postaci tzw. komunistycznych sobót, 10 lat później skupiony był już wokół „walki o obniżenie kosztów własnych produkcji i polepszenia ich jakości”. W połowie lat trzydziestych przybrał jeszcze inną „postępową” formę, której patronem został Aleksiej Stachanow, górnik z Kopalni „Centralnaja-Irmino” w Kadjewce (Donieckie Zagłębie Węglowe). Polegała ona na wielokrotnym przekraczaniu obowiązujących dziennych norm wydobywania węgla. Propagandowo nagłościony wyczyn robotnika Stachanowa (czternastokrotne przekroczenie normy – w rzeczywistości sfingowany) stał się sygnałem do masowego udziału robotników w biciu rekordów wydajności we wszystkich gałęziach przemysłu. W następnej fazie skupiono się natomiast na tzw. stachanowskich zmianach, czyli wypełnianiu zakładanych planów produkcyjnych przed terminem.

Bolszewicki ruch stachanowski był w praktyce zakamuflowanym rodzajem nacisku na robotników, którym w rzeczywistości totalitarnej przekraczanie norm produkcji i wyścig pracy przedstawiano jako obowiązujący standard, a jego niedotrzymywanie mogło spowodować zagrożenie skutkujące surową karą podejrzenia o „sabotaż”.

Komuniści nagłaścili, że Sołdek i jego brygada zdobyli pierwsze miejsce w 1948 r. w ogólnozakładowym współzawodnictwie pracy. W ramach działań propagandowych imię S. Sołdka otrzymał wodowany 6 listopada 1948 r. pierwszy polski powojenny statek pełnomorski, parowiec-

rudowęglowiec, w budowie którego Sołdek uczestniczył. Miało to symbolizować uznanie dla robotników – uczestników polskiego odpowiednika ruchu stachanowskiego.

W 1949 r. S. Sołdek – już jako działacz Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR) – w ramach uzupełnienia średniego wykształcenia ukończył kurs, uznany za równoważny z maturą, i został przyjęty na studia na Wydz. Budowy Okrętów Politechniki Gdańskiej. Jeszcze w okresie stalinizmu został dołączony do grona „posłów na Sejm PRL” z ramienia PZPR (1952) oraz wojewódzkich władz partyjnych: 17 maja 1953 r. mianowano go zastępcą członka Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Gdańsku. Po otrzymaniu dyplomu inżynierskiego w 1953 r. powrócił do pracy w Stoczni Gdańskiej jako kierownik brygady na Wydz. Obróbki Kadłubów. Awansował także w partyjnym aparacie władzy: 8 stycznia 1956 r. został członkiem KW PZPR w Gdańsku. W 1958 r. mianowano go starszym inspektorem nadzoru technicznego w Polskim Rejestrze Statków; w 1960 r. został dyrektorem ds. technicznych. W maju 1963 r. mianowano go dyrektorem naczelnym Stoczni Rzecznej „Wisła”. W 1970 r. został przeniesiony do pracy w Zjednoczeniu Morskich Stoczni Remontowych.

Zmarł w Gdańsku po powrocie z delegacji w Libii, po drugim zawale serca – 15 czerwca 1970 r.

(KLGd, MKKr, MSz)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)